

РОЗГЛЯНУТО
вченою радою
протокол № 3
від «28» 02 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Пенітенціарної академії
України
«28» 02 2025 року, № 133/ОД

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання у Пенітенціарній академії України (далі – Положення) визначає основні засади організації та здійснення дистанційного навчання у Пенітенціарній академії України (далі – ПАУ).

1.2. Положення розроблено відповідно до: Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями» від 30.10.2013 № 1518, «Положення про організацію освітнього процесу в Пенітенціарній академії України», Статуту Пенітенціарної академії України.

1.3. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання, відповідно до їх здібностей.

1.5. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:
асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного

характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дистанційна форма навчання – це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

платформа дистанційного навчання ПАУ (далі – Платформа) – це цифрове освітнє середовище, призначене для організації дистанційного освітнього процесу зі здобувачами вищої освіти ПАУ. Платформа забезпечує доступ до навчальних матеріалів, організацію комунікації учасників освітнього процесу, проведення оцінювання та супровід освітньої діяльності ПАУ. Платформа функціонує на основі системи Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment). Її основними структурними елементами є: дистанційні курси з навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами підготовки фахівців, що включають силабус, матеріали лекцій, завдання для семінарських, практичних занять та самостійної роботи, тести, завдання для підсумкового контролю та інші необхідні матеріали; інструменти комунікації; документи з оцінювання й обліку успішності тощо;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо/відеоконференції, соціальні мережі тощо);

система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (здобувачі вищої освіти), та особи, які забезпечують дистанційний освітній процес (педагогічні та науково-педагогічні працівники тощо);

технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у закладах вищої освіти (наукових установах).

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Метою дистанційного навчання в ПАУ є:

– надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними рівнями вищої освіти відповідно до державних стандартів освіти;

– надання здобувачам вищої освіти можливості отримати необхідні та поглиблені знання, набути досвід систематично професійного самовдосконалення відповідно до обраної спеціальності та освітньої програми з використанням технологій дистанційного навчання;

– реалізація креативних підходів суб'єктів дистанційного навчання щодо вивчення освітніх компонентів;

– надання можливостей для здобувачів вищої освіти дистанційно вивчати не лише дисципліни обраної освітньої програми, а й інші дистанційні курси, розміщені на системі управління дистанційним навчанням;

– забезпечення неперервності освітнього процесу в разі погіршення епідемічної ситуації в регіоні, в умовах військового стану, а також надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

2.2. Основними завданнями ПАУ з впровадження дистанційного навчання є:

– забезпечити системний підхід щодо управління організації дистанційного навчання в ПАУ;

– розробляти та оновлювати дистанційні курси, використовуючи технологічні можливості Платформи;

– надати можливість здобувачам вищої освіти вивчати дистанційно освітні компоненти, передбачені освітнім процесом та індивідуальними навчальними планами;

- забезпечити підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ПАУ щодо розроблення і використання веб-ресурсів та психолого-педагогічних технологій дистанційного навчання.

2.3. Дистанційне навчання в ПАУ може реалізуватися як:

- спосіб організації та впровадження дистанційної форми, як окремої форми навчання;
- форма використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах;
- форма організації та провадження підвищення кваліфікації;
- форма самоосвіти та самовдосконалення здобувачів вищої освіти.

2.4. Дистанційне навчання з використанням Платформи передбачає:

- створення, наповнення, оновлення та супроводження курсів з кожної дисципліни відповідно до навчального плану;
- надання здобувачам вищої освіти сучасного, якісного та актуального навчально-методичного матеріалу у відповідності до нормативно-правових актів та навчальних програм;
- дистанційне засвоєння здобувачами вищої освіти освітніх компонентів окрім практик, що визначені індивідуальними навчальними планами, в тому числі складання заліків, екзаменів та проходження інших форм підсумкового контролю.

2.5. Дистанційне навчання може застосовуватись до освітніх програм, якщо це не суперечить умовам їх реалізації чи стандарту вищої освіти.

2.6. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що набуваються дистанційно, мають відповідати вимогам стандартів вищої освіти за спеціальностями, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України.

2.7. Рішення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання приймається ректором ПАУ.

3. УПРАВЛІННЯ ДИСТАНЦІЙНИМ НАВЧАННЯМ

3.1. Загальне управління дистанційним навчанням здійснюється проректором за напрямом.

3.2. Оперативне управління здійснює начальник навчального відділу шляхом вирішення загальних питань планування, організації, координації контролю у сфері реалізації дистанційного навчання.

3.3. Планування, впровадження, організацію, реалізацію, контроль та модерування дистанційного навчання здійснює сектор дистанційного навчання навчального відділу та відділ засобів зв'язку.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ В ПАУ

4.1. Учасниками дистанційного навчання можуть бути:

- здобувачі вищої освіти;
- слухачі курсів підвищення кваліфікації;
- науково-педагогічні працівники;
- співробітники сектору дистанційного навчання навчального відділу,

працівники відділу засобів зв'язку.

4.2. Освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота, дистанційні навчальні заняття, контрольні заходи.

4.3. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, консультації та інші.

4.4. Лекція, консультація, семінар, практичні заняття можуть проводитися із суб'єктами дистанційного навчання у синхронному або асинхронному режимі.

4.5. Контрольні заходи з навчальної дисципліни у формі дистанційного навчання в ПАУ можуть включати проміжний та підсумковий контроль знань. Усі контрольні заходи в ПАУ визначаються навчальним (робочим) планом і можуть здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема онлайн-тестування, відеоконференцзв'язку, за умови забезпечення аутентифікації здобувачів вищої освіти.

5. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАВЧАННЯ В ПАУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. В ПАУ при організації освітнього процесу, за будь-якою формою навчання, технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

5.2. Для організації освітнього процесу на основі технологій дистанційного навчання ПАУ використовує:

- Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище;
- інші технології дистанційного навчання, (ZOOM, Google Classroom та інше).

6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПАУ

6.1. Створення, наповнення та корегування дистанційних курсів на Платформі здійснюється науково-педагогічними працівниками кафедр. Адміністрування та технічна підтримка Платформи здійснюється працівниками сектору дистанційного навчання навчального відділу.

6.2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференцзв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення, яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПАУ

7.1. Для забезпечення належної якості дистанційного навчання в ПАУ веб-ресурси можуть містити:

- документи планування та обліку результатів освітнього процесу (силабуси, розклад занять, електронні журнали тощо);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні презентації лекційних матеріалів;
- конспекти лекцій;
- завдання до семінарських занять;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;

– бібліографії тощо.

7.2. Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін, необхідних для забезпечення дистанційного навчання визначається кафедрами ПАУ.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення вступає в дію з моменту його затвердження рішенням (наказом) ректора ПАУ.

8.2. Зміни і доповнення до цього Положення розглядаються та схвалюються вченою радою та затверджуються рішенням (наказом) ректора ПАУ.